

MAGYAR KURIR

Bétsből, Pénteken, Aprilis' 16-dikán 1819.

Franciaország.

Minckutánna a' Követek' kamarája' Biztossága egy ideig a' Dohány monopoliumot illető törvényjavallásnak megfontolásával töltötte volna idejét, arról való vélekedését Mártz. 25-dikén a' kamara' elejébe terjesztette, ekképpen: — „Az 1816-ban Mártz. 16-dikán hozatott törvénynek V-dik Titulussa, melly az 1821-dik esztendő Januáriusának 1-ső napjáig kizsoritólag a' mellesleg való adók' Kir. Gazdálkodásának (a' Regiának) adja azt a' just, hogy a' Dohányt az egész Országban felvásárolja, feldolgoztassa, és eladhassa: még az 1826-dik esztendő Januáriusának 1-ső napjáig maradjon meg a' maga erejében.“ — Fournier, a' Biztosság' Referense, a' ki ezen vélekedést a' kamara' elejébe terjesztette, az után tulajdon maga vélekedését is elő adta. Legelőbb a' következő pontoknak igazságát iparkodott megmutatni — 1)ször. A' törvényhozó kamara csak azért hagyta meg 1816-ban tett határozása által a' Dohány monopoliumot az 1821-dik esztendő Januáriusának 1-ső napjáig, hogy a' Státus az idegen Hatalmasságok cránt felvállolt kötelelességeknek megfelelhesse — 2)szor. A' monopolium a' Frantzia nemzet' nagyobb részének, az ő közönséges és magános jusaira nézve rövidséget okoz, tehát ellenkezik a' Constitúcióval — 3)szor. A' mezei gazdaságnak, a' szorgalmatoskodásnak, és a' kereskedésnek árt — 4)szer. Szükségessé teszi, hogy esztendőnként a' Dohányvásárlásra

nagy summa kész pénz kimennyen az Országból, holott a' monopolium' felállítására előtt a' Frantziák magok nagy bőséggel termesztették a' Dohányt; következképpen a' Dohányt a' belső kelését kissebbítette, az Országból való kivitetését pedig semmivé tette — 5)ször. Könnyű dolog a' Státusnak azt a' kárt, melly a' monopolium eltörlődéséből következik, *taksafizetés* által kipótolni, a' mellyel azok a' sok féle rosszak se' lesznek öszszelöttetve, mellyek a' monopoliumhoz tsatoltatva lenni mondatnak. — Végre a' Dohánymonopolium eltörlése ellen felhozatott sokféle ellenvetéseket mind megczafólván, annak eltörlését leginkább abból a' tekintetből javallotta: Hogy, mivel Frantzia Ország a' maga plántatartományait az utóbbi hadakozások miatt elvesztvén, 's a' melly kevesek még meg vannak, az Országlás' kereskedésére nézve elégségesek nem lévén, nélkü minden iparkodását arra kell fordítani, hogy ezen vesztését belső szerzeményei által potolja-ki, 's a' mesterégszorgalmatoskodásnak alkalmatosságot szolgáltatson azon természeti szerzeményeknek feldolgozására, mellyeket az Ország' lakosai benn az Országban megszerzhethetnek. Mindenféle monopoliumok rövidséget okoznak a' belső szerzemények' szaporításán 's gyarapításán való iparkodásnak 's a' mesterégszorgalmatoskodás' buzdittatásának, tehát általjában mind ártalmasok, 's nem méltók, hogy fennálljanak. — Sok efféle okoknak felhordása után azt javallta Fournier, hogy:

tsak az 1822-dik esztendő Januáriusa' 1-ső napjáig álljon - fenn a' Dohánymonopolium. — Ezen tárgynak további megvizsgálata Aprilis' 5-dik napjára tétetett által.

Forbier után *Courvoisier* állott elő, mint Referens, a' Biztosságnak a' Ministerek' felelettel való tartozását illető törvényjavallásról való vélekedésével. (Ezen törvényjavallást nem rég' hirdették ki. Azolta a' Biztosság' kezében volt megfontolás végett). Legelőbb ezen felelettel való tartozás Theoréájáról beszélt *Courvoisier*: — A' Király' politikai személye, úgy mond, tökéletesnek és illethetetlennek lenni tétetik fel: hanem minthog minden politikai systemához ragadnak fogykozások is, 's ezek ellen semmi segítő-eszközök nem javallani káros volna: erre nézve azt teszi fel a' törvény, hogy ezen fogykozások rossz tanátslásokból veszik származásokat, 's ezen feltételből végezetre a' rossz tanátsadóknak üldöztetéséket hozza ki. Megmutatja az Orátor, hogy ez a' felelettel való tartozás, valóban már I-ső Filep alatt fenn állott és egész XVI-dik Lajosig tartott; azt a' Constitúciónak készítésére összehívott Nemzeti Gyűlés törvényesen akarta regulázni, de ellenkező tévelygésre jutott, melynek a' Ministerek' vádoltatásával való visszaélés lett a' következése, úgy hogy a' Ministerség tsupa méltóság nélkül való terhé lett volna, melyre nézve azt a' VIII-dik esztendőbeli Respublikai Constitúció megváltoztatván, tsak a' Nemzeti Képviselet' Követeinek adta azt a' just, hogy a' Ministereket elvádolhasák; ezen törvény, mely a' XII-dik esztendőben hozátott, még bátorságosabbá tette a' szabadságot az önn' kény' visszaélései ellen, de a' melly nem sokáig tartott így, minthogy tsak *Egynek* háttár nélkül való szabad akaratja állván elő, ez alatt a' szabadság is, a' felelettel való tartozás is egy formán elenyésztek. Ekkép-

pen szállott-le végezetre *Courvoisier* azon időpontra, melyben a' mostani Király a' nemzetnek adott Constitúzióban a' 13-dik tikkely által, a' Király' megsejthetlenségét 's a' Ministerek' felelettel való tartozását ismét meghatározta, 's az 55-dik tikkelyben just adott a' Követek' kamarájának arra: Hogy a' Ministereket az 56-dik tikkelyben kifejezetett büntételekért, tudniillik az *árulásért* 's *penz kitsikorásért*, a' Pairek' kamarája előtt elvádolhasa. — „A' felelettel való tartozást, így beszélt az Orátor, jól meg kell az *elvádolhatástól* különböztetni; mert felelettel tartoznak a' Ministerek minden tselekedeteikért, melyek a' közönséget illetik: de tsak a' törvényben kifejezetett két bűnökért vádoltathatnak-el a' Páirkamara előtt. — A' Constitúció' 33-dik tikkelye ugyan arra is just ad a' Páirkamarának, hogy a' Státus' bátorságának megtámadtatása' ügyében is Itelő Bíró lehessen, de a' Követek' kamarájának tsak arra adott just, hogy a' mondott két bűnökre nézve lehessen Vádoló. Most tehát legfontosabb munka leszen azt meghatározni, hogy mi légyen valóságos értelme vagy tulajdonsága ezen két bűnöknek, az *Árulásnak* és a' *penz-feltsikorásnak*? Ez, éppen oly bajos, mint szükséges munka. A' Biztosság minden törvényes könyvetek felhányt ezen kérdésnek meghatározhatásáért, 's a' mit azokból a' Király által jóváltatott törvénynek tökéletesebbithetésére nézve meríthetett, 's a' melly szerint már most a' 3-dik és 4-dik czikkelyket megjobbitatni kívánnya, ennyiben áll: — 3. Czikkely: A' Minister *Árulás*t követ-el; 13sör, ha parantsolat, tselekedet, vagy rossz indulatból való elmulasztás által, a' Király vagy a' gyanítható koronaörökösnek bátorságát megtámodja; a' Király' hatalmát vagy a' fennálló koronaörököségi következt felfordítani megpróbálja, vagy a' Státusnak

külső avvagy belső bátorságát veszedelmezteti; 2) szor, ha parantsolat, tselekedet, vagy elmulasztás által, a' Törvényhozó Erő' három ágazatai' Constitúzió-nális hatalmát, vagy pedig tsak egygyiknek hatalmát is, avvagy a' Constitúzió' 4-dik, 5-dik, 8-dik és 9-dik cikkelyei által megszenteltetett júsokat megsérti, és ezen megsértés a' polgári közönséges politikai júsok' megsértetésének tartathatik. — 4) dik Cikkely: *Pénz-kitsikorás'* büncét követi el a' Minister, ha olyan vámot, adót, és requisitziókat kíván, a' mellyek semmi törvény által kirendeltetve nincsenek; ha ezeknek felszedettetéseket parantsolja vagy jóvá-hagyja; ha nagyobb summát veszen-kölsön, mint a' mennyire a' Törvényhozó gyűlés meghatalmazta, kivéven azon esetet, midőn a' summának felvetettetését azután a' kamara jóvá hagyja, ratifikálja; ha valamely ajánlást, ígéretet, vagy ajándékot elveszen, hogy azért valami oly dolgot elkövessen, melly az ő Ministeriuma alá tartozik; végezetre, ha valakivel egygyezésre menvén, hogy az, az Országlöszék' számára szükséges holmit szolgáltatasson, az egygyezés vagy alkú' dolgában a' maga tulajdon és különös hasznára figyelmez. — Ezen törvényjovallásra nézve meghatározatott, hogy a' Dohánymonopolium felett való tanátskozás után vétetlenség vitatás alá. Arra, hogy a' jovallásnak pártját fogják 18, arra pedig, hogy ellene mondanak, 3 Orátorok irták-fel neveiket.

Friss emlékezetében lehet még az újságlevelek' figyelmetes olvasóinak, a' Marschall Brüne' gyalázatos módon történt megölettetése. Ő a' Bonaparte' Elba szigetéről lett visszajövele után a' Vár-departmentben, Marsiliában, Toulonban, 's ezen egyéb Déli vidékeken kommandánszkodott. Eltávozyán Bonapar-

te, 's a' Király másodsor visszaérkezővén, mint más némelly Generalisok, Marschall Brüne is meghivattatott, hogy mennyen Párisba. Utának indulván, már Aix városában is úgy feltámodtak volt ellene a' parasztok, hogy kerésbe múlt el hogy meg nem ölték. A venio városába érkezővén, ott a' Postaháznál ismét feltámodtak ellene, és, ámbár a' Postamester minden kitélhető módon védelmezte, néhány halálos dőféseket kapott 's holt teste a' vízbe vettetett. Két katonák által onnét kihuzattatván, eltemtetett: de a' gyilkosok, kik magokat a' thronus' és oltar' oltalmazóinak nevezték, ötöt a' földből kiásatván, melléje két strázsát állítottak, oly parantsolattal, hogy senkit hozzá közelíteni ne engedjenek, tsak holt testet-évő állatokat. —

Ezen szerentsétlen Marschall özvegye a' napokban ily foglalatú kérelmet adott-be a' Királynak: — Király! Én igazságtételt kívánok kiverjem' meggyilkoltasáért, igazságtételt kívánok az ő meghidegült tetemeivel elkövetett undokságért, igazságot kívánok azon megbántalásért, mellyel az ő emlékezetét azok illették, a' kik felőle holta után azt költeni mérésztették, hogy maga ölte volna meg magát. Én kívánom ezen igazságtételt a' Királytól; kívánom a' Ministerektől, a' két kamaráktól, és a' nemzettől. Igasság! igasság! ily kiáltozás hallassék minden igazak' szájából az én ügyemnek oltalmaztatására!

A' Frantzia Marschallok, kik már mind Pairek, megegygyeztek, 's öszszegyülekezővén meghatározták vala, hogy közönséges kérelmet készitvén a' Marschallné' kívánságát segittsék, midőn azonban értéssekre esett, hogy az ő kérelmeket a' Király' igazság-szeretete már megelőzte, minthogy a' Brüne' özvegyének kérelmét a' maga Ministeri Tanátsában fontolás alá vétetvén, ennek meghalgatása után meghatározta, hogy a' Brüne'

megölettetésének megvizsgálására Párisban új Processus rendeltessék.

A' Hertzeg Wellington és azon emberek közt való per, kik azzal vádoltatnak, hogy a' Hertzeget meg akarták ölni, Párisban Mártz. 10-dik napján veszi kezdetét.

A' Király a' Bankálné' és Bach' halállal való büntetésséket meglágyítván, mind ketten Toulouséba hozattattak fogságra.

Német Ország.

A' Baireuthi újságban ilyen életírás jött ki azon szerentsétlen ifjuról, a' ki Kotzebuth Mártzius' 25-dikán megölte: — „Sand Lajos Károly Bavarának felső Ménus' kerületében Wunsiedelben, közönségesen tiszteltetett familiából, a' hol még atya anyja életben vannak, vette származását. Az atya Pruszzsiai Justiciárius Tanácsos volt. Az anyja intézetei alatt nagy gondal nevelte. Nevekedvén a' Regensburgi Gymnasiumba vitték tanulni, hol a' mostan Würtzburgi Professor Klein' Philosophiai tanításait különös kedvel halgatta. Azután, ámbár akkor még volt is tiltva a' Bavariai ifjaknak az idegen Országokon való tanulás, az Eschenmeyer' nagy híre ötöt Tubingába tsalta. Itt a' Theologiai tudományokra szükséges előtudományoknak feküdt nekik, mind addig, míg a' hadakozásnak újabb elkezdődése (a' Bonaparte' visszajövele után) ötöt is, mint sok más Német tanulókkal történt, fegyverbe öltöztette. Mint önként vállalkozott katona a' Bavariai armádánál szolgált. A' békeképesség' helyreállása után az Erlangai Universitásban folytatta tanulását, a' hol minden tanítóji között leginkább kedvelte a' Doktor Kaiser' tanításait. Egy felől tanulásbéli szorgalmatossága éstisztes magaviselete, más felől társaságos természete 's egyenes karaktere által minden esmerősseinek szeretetét

megnyerte: hanem azonban a' vallás és haza eránt mutatott elmebeli nagy elragadtatása is egy felől ugyan tiszteletet, de egyszermind félelmet is gerjesztett, minthogy minden tselekedeteiből a' látszott ki, hogy ő benne az indulat nagy erőszakkal uralkodjék az okosság; melyhez 1817-ben, nyár' idején, a' Sorsnak egy oly tsapása járult, melly az ő elméjét egészszen megzavarta. Ez a' tsapás a' volt, hogy egy legjobb barátja, kivel egygyütt is lakott, ferdésközben az ő szemei előtt a' vízbe fuladt, a' nélkül, hogy ő azon vagy segithetett, vagy azzal egygyütt ő is a' vízbe halt volna. Ötöt ezen belső nyughatatlanokadás naponként emésztette, mind addig, míg későbbre a' Wartburgi innep 's a' Jénai Burschok' vidámabb élete, a' hol az 1817-dik esztendőnek őszszétől fogva tanult, valamennyire talán ismét felelevenithették, noha ezen tudósítónakirója azután, hogy Sand Erlangából Jénába ment, ő felőle 's élete' környülállásai felől semmit meghatározva nem irhat, minthogy az őltá nem volt közel hozzá. Gyanakszik mindazáltal, hogy Sandnak annyira lett megbomlását, hogy erre a' tselekedetre veteledhessék, melly most ily sokaknak figyelmét ő reá vonta, egy leány rokonának szerentsétlen lépése is nagyon segitette, ki, az ő testvére' lakadalma' napján, a' melyre Jénából ő is Wunsiedelbe jött vala, a' Röslába fuladt.“

Arra az elmélkedésre, mellyet a' Bavariai Allgemeine Zeitung a' Sand' gyilkosságáról egy Diplomatikusknak kívánságára kiadott, feleletet küldötték ugyan azon Újsághoz, és ő már azt is kiadta. Megvallja a' felető, hogy a' mik azon elmélkedésnek elején, a' gonosz tselekedetnek alacsonyosságáról, minden igaz Németnek ezen Lengyel hatzolás' s Orosz nadrágos (pantalonos) tanuló ifjú' tettőtől való iztózásról, 's annak szükséges

voltáról, hogy azt az egész világ előtt ki kell nyilatkoztatni, hogy ezen tselekedetet Német Országban egy betsületes ember is helybe nem hagyja, mondták, azok mind olyan dolgok, a' miknek minden jó ember alája írhatja nevét. Tsak azokat a' következtetéseket nem hagyhatja a' Felelő egyáltalában helybe, a' melyek ezen gyilkos ifjúnak tselekedetéből a' Német Universitásokra nézve kihozattattak. Honnét tudja az író (ezeket kéri a' Felelő), hogy a' tanulók a' Német Constitutzióknak felfordítására megesküdtek? miért melegíti-fel most ezen tárgyat, melly minden vizsgálódás mellett is megbizonyítatlan maradt? mitsoda fundamentuma lehet neki még eddig arra, hogy a' Sand' tselekedetének indító okát nem az ő tulajdon elméje' száleményének, hanem Német ifjak' társasága' határozásának tartsa lenni? miért sietett az író ezen rettenetes de bizontalan ítéletnek kimondásával, addig, minekelőtte a' szoros vizsgálódás az egész tselekedet' mivoltát kinyilatkoztatná? Mire való a' Német Universitásoknak 's tanulóknak ezen idő előtt való kárhooztatása; 's több effélék? Végezetre effélet is emlegetvén a' Felelő, hogy talám mind ezekkel oda lehet a' czélzás, hogy a' Német Universitásokon végre is tsakugyan megtörtényék, a' mit Napoleon a' magamegbukása miatt véghez nem vihetett, utoljára buzgóan ohajtja: hogy azon Német Fejedelmek, kiket ezen dolog közelébről illet, nevezetesen pedig Baden, Weimar, és Bavaria, a' gyilkosnak tselekedetét egész pontossággal 's gondossággal vizsgáltsák-meg, 's azután hasonló nyilvánvalósággal hirdetsék-ki a' dolgot, hadd tudhassák a' Német haza 's a' külső Országok is, hogy voltak-e Sándnak részes társai, vagy pedig, mint a' még eddig esmeretes környüállások mutatják, ő ezt a' gonosz tselekedetet tsak egyedül a' maga fejétől 's minden má-

sollal való egygyetértés nélkül határozta-meg, hogy így minden gyanakodások egyszerre megszünhessenek.

A' Sándot illető újabb tudósításokban most ezeket olvassuk: —

Berlinbe ily módon írták-meg ezen rút történetet Jénából Mártius' 26-dikáról: — „Ma dél előtt egy levél érkeze ide a' Pro-Rectorhoz Manheimből azzal a' tudósítással, hogy Kotzebue Augustus Urat hegyes-tör döfésekkel általyerettetve a' szobájában halva találták, 's mellette egy haldokló *Studio-sist*, kit a' Jénában Theológiát tanult Sándnak esmernek lenni. Az idevaló (Jénai) Senatus a' Sánd' szobáját azonnal felnyitatta, 's abban egyebek közt egy levelére talált, melly egy Enrschhoz szoll, hogy olvassa-fel a' Bursch ifjuság előtt. A' Prorektor ezen levelet felnyitotta. Sand ezen levélben úgy nyilatkoztatta-ki magát: Hogy neki rettenetes nehezen esik ugyan egy embernek meggyilkolása, de lehetetlen, hogy tovább annak a' belső ösztönöztetésnek ellene állhasson, melly őtet megszünés nélkül arra noगतja, hogy a' Hazaárulót láb-elől elállítsa. Ő ezt a' tulajdon önnön magából származott plánumot már régen főzi, 's most végrehajtására ment. Ertesenki ne nyughatalankodjék; tud ő a' megmenekedésre egy bizonyos helyet.“ — Ez a' tselekedet (így végzi szavait a' Jénai tudósító) méltán undorítja az embert; a' hünös eleitől fogva cselős embernek lenni esmerettet.

Frankfurthól írják, hogy a' Manheimből oda érkezett megkérettetésre, ott is vizsgálódások tetettek a' Kotzebue' gyilkosát illető némelly tárgyakra nézve. Mikor ő Manheim felé *Frankfurt* városán által jött, a' *Fejer Hattyú* nevü vendégfogadóba szállott volt be, melyre nézve az ezen házbeli tselédek is kikérdeztettek, 's vallásteteleik jegyző.

könyvbe vétettek: de úgy nyilatkozott-ki a' dolog, hogy ő csak egy napot töltött ezen vendégfogadóban, 's azután néhány napokig egy esmerőssénel tartózkodott. Frankofurtumtól fogva Manheimig való útjában egy tanuló ifjú által elnyirette a' haját.

Közönséges újság*levelekben olvassuk, hogy a' Német Szövetségi Diétán Frankfuriban lévő Hannoveranus Követ *Martens* Ur, a' maga Országilőszékétől vett utasítások szerint jóvallást terjesztett a' Gyűlés' elejébe a' Német Országi Univerzitásoknak közönséges reformáltatása, 's az Akadémiai szabadságoknak megszorítottatását illető közönséges eszközökre nézve. Jóvallását nem csak a' tavaly Göttingában történteken, hanem azon indító okokon is fundálta, mellyek Stourdzának tavaly az Aachen Congressushoz benyújtott irásában kifejtettek. *Martens* Urnak ezen jóvallását mindazonáltal olyan nagyon ellenzették a' Szövetségnél lévő Követek közzül némelylek, hogy annak ferejététődése szükségesnek tenni találattott.

A' Szakszoniai Nagy-Hertzegi 's Hertzegi Követek is adtak-be a' Szövetségi Diéta' gyűlése elejébe egy jóvallást, melly egy közönséges fenytitki intézetnek minden Német Univerzitásokra lejendő kiterjesztetését tárgyazza, de nem érdeklí az Akadémiai tulajdonképpen való életet, szabadságot, és tudományokat.

A' Német Szövetségi Gyűlésnél lévő Fr. Követ Reinnd Ur hathatós irást terjesztett ezen Gyűlés' elejébe, azon Frantziáknak fogván pártjokat, kik a' Fr. Cs. Országlásnak ideje alatt a' Német vidéken jészagokkal ajándékoztattak volt meg, 's a' kik nem régen a' mostani Fr. fő és külső dolgokra ügyelő Ministerhez Gróf Desolleshez folyamodtak vala's pártfogását kérték.

Laistroma a' XXIX-dik számú M. Kurir' 254-dik levéllapja' első hasábján említett Erdélyi Kézdi - Vásárhellyi Nevelő Ház' felállittatására tett önkéntvaló Adományoknak 's Adakozóknak: —

Méltóságos Rudnay András Erdélyi CatholicusPüspök Ur ő Excellentiája 1000 ft., a' Károlyvári Káptalan 154, ugyan azon megyei Esperestség 55, a' Kolosi Esperestség 8, Praepost és Debreczen városa' Cath. Papja F. T. Molnár József Ur 1000 ft, a' Kolosvári Cath. Pap 1 Napoleon aranyot, a' Püspöki Cancellaria 3 Császáraranyot, a' Brassói Cath. Pap Lámass Ur 100 ft, azon Papi megye' Papsága 48 ft. 55 krt, a' Sz. Lelőki Esperestség' Papsága 412 ft, az Udvarhelyi 377 ft, a' Kolosi 20 ft, a' Károlyvári Flóránus Mikó Ujfalusi Tallion Ferencz Ur 5 ft, egy nevezetlen 50 ft, a' Regiment' kerületébéli Ref. Papság 69 ft, 25 krt, a' Szolnoki 40 ft, az Ország' Thesaurarius 188 ft 27 krt, a' Királyi Tábla 500 ft, Gr. Mikes Sigmund 100 ft, Gr. Székely Mihály 200 ft és 4 esztendőknél letolyta alatt esztendőnként 100 mérőrozót, Thury Ferencz Ur 157 ft 50 krt, Thury Mihály Ur 100 ft, Bernáth János Ur 250 ft, Cseh József Ur 50 ft, Király Biró Cserey Sámuel Ur 200 ft és 100 rőf vásznat, a' Miklósvárszéki Nemesség 63 ft, a' Bardotzszekei 69-tzet 4 krt, a' Háromszekei 771 ft 51 krt, a' Kézdiszéki Nemesség 235 ft, a' Brassói kerületébéli 146 ft, a' Szászsebesiszekei 62 ft, a' Besztercei kerület 130 ft, a' Szászvárosi 87 ft 17 krt, a' Schegesvári 69 ft, Lovasság Generális 100 szál lágyfa deszkát, Gróf Ráknoky Székely Huszár Oberstlajtnánt Ur 100 ft, a' második Székely Gyalog Regiment' tisztjei mindegygyütt néhány penzionáltattalikkal egvgyütt 1,421 ft, 15 krt, Gerébé asszony Özvegy Fő Hadnagyné egy bálba való bemeneteli jövedel-

met 168 ft 9 krt., az Ojtosi Contumaciai tiszt 55 ft., a' Beretzki Oláhok 501 ft., a' 2. dik Székely Regiment tulajdon familiájá 17,525 ft 5 krt., a' köztök lakó 4-gyed-fél Svadrony Huszárok 7,251 ft 10 krt adtak. A' viszzanyert hegyi árendabéli 2,764 forintokat és 51 krajtzárokat a' két Határ Regimentbéliék, ezen nevelő háznak engedték.

Legszebben megkülömböztette magát Fejes Samuel 5. dik Kompánia-béli gyalog katona, a' ki is 99 forintokat léz pénzül leszámlálván, midőn nogaták volna, hogy pótolja-li már kerek számra, adjon 100 forintokat, azt felelte, hogy nem, mert 99 jobban hangzik mint 100: hanem annak hipótolására a' mi a' kerek számból hibázik, 900 forintot legal (hágy mint legatumot) a' nevelő háznak. Ennekfelette néhány szegény barátjaiért is le-tett 25 forintokat, melly szerént az ő adománya, az említett legatumon kívül, 124 forintokra telt. Ezen emberrel, lúnek mejeje a' Hazáért és Fejedlemért több tsatákban vérzett, méltán kevély lehet a' Nemes Székely nemzct.

Közép-Ajtai Ref. Predikátor és Erdővidéki Senior T. Josa János Ur is különösen megkülömböztette magát ezen nevelő ház eránt. Toth és Szöts Kézdi Vásárhelyi lakos Határnokok pedig azt a' jószivűséget mutatták ezen institútum eránt, hogy földjőkből, melly itt a' nagy népesség miatt felettébb betses, az épületnek jobb elintéztethetésére nézve, mindenik 17, négy szeg ölnyi földet engedett oda a' maga tulajdonából.

Barabás, határ katona 17, Bedő Mihály 22, Mórítz János 17, Abod Imre 16 fl. 12 kr., Kis János 19; özvegy Kattay Maria 20; Molnár János Strázsames-ter 18; határörzök Fejes Sámuel 124,

Simon Ádám 22, Bede Gábor 19 fl. 20 kr.; Assessor Wida András 35; Wida József Strázsames-ter 16; határörzök Tamás Miklós 16, Ferencz György 20, Wass Miklós 17 fl. 42 kr., Imbre Mojzes 56, Székely Dénes 20, Domby András 17; Sipós Gábor Strázsames-ter 24; határörzök, Rákossy László 38 fl. 48 kr., Mátyás Miklós 19, Szabó László 16; Szabó Elek Strázsames-ter 25, Márton Ádám Káplár 16 fl. 30 kr., a' határörzök Konzay Antal 34, Mikó Ferencz 34 fl. 6 kr.; a' Kézdy-Vásárhelyi Magistrátus 75; a' Kézdy-Vásárhelyi Czehék 90; Kerekes István határörzö, 50; özvegy Benke Maria 40; határörzök, Török József 25, Szotyory József 50, Hanko László 50, Kováts Dániel 27, Kováts József 50, Décsy Mihály 19, Szöts János 25, Szabó István 50, Kováts Miklós 50, Bakó Dániel 20, Tóth Sámuel 22 fl. 50 kr., Jantsó Dániel 20, Benkő István 55, Schönn János 16; özvegy Benke Gábor 20; Kapitány Szöts Sámuel özvegye 25; határörzök, Szöts Sámuel 20, Tuzon György 75, Bögezy Ferencz 20, Vargasy Sándor 26, Benke István 20; Huszárok, Imre Ferencz 20, Ferencz Sigmund 20, Malnasy László 20, Resznek István 25, Mark Sigmund 20, Fejes Ferencz 50, Magyarossy István 20, Fekete Elek 40, Ladányi János 20, Mikó Ferencz 25, Bayko László 25, Mikó József 22, Márton Elek 21, Bartha András 20, Zonda Lajos 56, Tuzon József 20, Fülöp Pál 22, Boldizsár Elek 16, Simon Ferencz 50, Csonda Tamás 21, Bögezy József 21, Bögezy Péter 50, Székely György 16 fl. 20 kr., Fejér Ignácz 25, Kotsis Ádám 35, Bartos József 27, Michaly Benjamin 50, Csáky Elek, Pál József 16; Assessor Gazda József 25.

Száz forint huszas pénzért adtak Váltó czédulában: —
 Aprilis' 15. dikán 249 $\frac{3}{4}$ — 14. dikén 249 $\frac{1}{2}$ — 15. dikén 249 $\frac{3}{4}$ — forintot.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

R o m a.

A' *Romai Diarium* ekképpen adja elő a' Császár és Császárné ő Felségek' Romába való megérkezéseket 's bemeneteljeiket: —

„A' Pápa ő Szentsége Fő Kamarássa *Riario* Ur Viterbóhoz kiküldetvén, hogy ő Cs. Felségeket, kik April. 1-ső éjjelén ott háltak vala, az ő Szentsége' nevében tisztelje, onnét 2-dikban vissza érkezett azzal a' hírről, hogy ő Cs. Felségek délután a' városhoz közelíteni fognak. Ehez képpent Card. Státus Titolknok Consalvi ő Eminentziája kilentz gála hintókkal a' Tiberis' hidjához ment, a' hol a' Felséges Utasoknak nyugvás végett egy függő sátozt állítottak vala fel, 's a' hol ő Felségek megérkezésekkor ágyudörgés által köszöntettek, 's a' Card. Titolknok Ur 's a' Pápa Udvarnokjai által tiszteltettek. A' gálahintókba beülvén, útjokat ily pompával folytatták a' *Porta del Popolo* felé: A' sort egy lovas tsoport nyitotta ki; azután egy hintóban Császár es Császárné ő Felségek, Carolina Cs. Fő Herczeg Aszszony 's a' Card. St. Titolknok, ültek; a' hintó körül két felől és hátul Pápa testörzőji lovaglottak. Azután előbb a' több gála hintók részint az ő Cs. Felségekhez tartozó 's részint a' Pápa ő Szentségétől elejikkbe küldetett Udvarnokokkal, ezek után az úti szekerek 's ezek után ismét lovas katona kísérők következtek. A' *Porta del Popolo*hoz érkezvén, a' *Pincio* hegyére kiállított ágyuk megszollaltak, 's ezeknek az *Engelsburgon* lévőek feleltek. A' *Quirinal* kastélyához érven, azon hintó ajtaját, melyben a' Felségek ültek *Frosini* Ur, *Prefetto de Sacri palazzi* és *Maggior-domo* nyitotta meg. A' kastély' kapujánál a' Pápa' Udvarnokjai által fogadtattak, 's a' grádsokon felkisértetvén, a' Pápa ő Szen-

tsége szobáji felé közelítettek ő Felségek, a' hol Cs. K. Minister Metternich ő Herctzsége, a' Romában lévő Cs. K. Követ Herczeg Kaunitz, a' Cs. K. Felségek' kísézőji, a' Pápa' fő tisztségeinek Elölülőji, 's Testörző serege' Kapitányai, 's egyéb fő emberek állottak. —

Tudósittatván ő Szentsége a' Felségek' közelgetéséről kijött elejekbe a' kastély első szalájába, a' hol való szembe-találkozások megillető vala; örvendezés és megeledés tündöklött mind ő Szentségének mind F. Vendégeinek ábrázatokon. A' Cs. K. Felségek a' Szentegyház' Fejének Szent Személye eránt tiszteletjeiket bizonyították, 's ő Szentsége által atyai nyájassággal és örömmel fogadtattak.

Ezek délutáni 5 órájában történtek; 7 tájban a' Romában lévő minden nem beteg Cardinalisok udvarlásra mentek a' Cs. K. Felségekhez.

Az utzákon, a' hol bemeneteljeiket tartották a' Felséges Vendégek az ablakolt szépen felékesítette voltak, 's a' levegőt az örvendő sokaság' kiáltozása harsogtatta.

Morva Ország.

A' Trauttmansdorf-Weinsberg Grófi házból való *Maria Thaddeus*, Olmitzi volt Kardinális Fejedelmi Érseknek, a' mult Jan. 20-dikán történt halála által megüresült Érsekség, a' F. T. Érseki Káptalannak több századoktól birtokában lévő 's a' Fejedelmek által megöltalmazott jusával megegyező Választása szerént betöltetett, 's a' Választóknak teljes megegyezésével 's nagy örvendezésével, *Rudolph* ő Austriai Cs. K. Fő Herczegsége választott ezen Fő Pásztori Hivatalra, kinek felséges tulajdonságai legszébb reménséget nyujtanak a' Szentegyház és Státus java eránt.